

Věc C-410/21**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

5. července 2021

Předkládající soud:

Hof van Cassatie (Belgie)

Datum předkládacího rozhodnutí:

29. června 2021

Navrhovatel podávající kasační opravný prostředek:

FU

DRV Intertrans BV

Odpůrce v řízení o kasačním opravném prostředku:Openbaar Ministerie**Předmět původního řízení**

Původní řízení se týká kasačního opravného prostředku, který podal FU a DRV Intertrans BV k předkládajícímu soudu proti rozsudku hof van beroep te Antwerpen (odvolací soud v Antverpách, trestní senát, Belgie) ze dne 11. února 2021, který je uznal vinnými zejména z trestného činu podvodu a uložil jim trest.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Touto žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU se předkládající soud v podstatě táže Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“), jaký je právní účinek osvědčení A1, které vystavující členský stát předběžně zrušil do ukončení trestního řízení v členském státě zaměstnání, a zda získání povolení k silniční dopravě v členském státě prokazuje, že uvedený podnik má v tomto členském státě řádné a trvalé sídlo ve smyslu článku 13 nařízení č. 883/2004, které umožňuje určit použitelný systém sociálního zabezpečení.

Předběžné otázky

1. Je třeba článek 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. L 284, s. 1) vykládat v tom smyslu, že

- pokud orgány členského státu, který vydal osvědčení A1, v návaznosti na žádost orgánů členského státu zaměstnání o zpětné zrušení uvedených osvědčení pouze předběžně zruší osvědčení a oznámí, že tato osvědčení již nejsou závazná, takže trestní řízení může v členském státě zaměstnání pokračovat a členský stát, který vydal osvědčení A1, přijme teprve po pravomocném skončení tohoto trestního řízení konečné rozhodnutí, že domněnka založená na osvědčení A1, že dotčení pracovníci jsou řádně pojištěni v systému sociálního zabezpečení tohoto vystavujícího členského státu, již neplatí a toto osvědčení A1 již není pro orgány členského státu zaměstnání závazné,
- v případě záporné odpovědi na tuto otázku: s ohledem na judikaturu Soudního dvora nemusí orgány členského státu zaměstnání zohlednit dotčená osvědčení A1 kvůli podvodu?

2. Musí být čl. 13 odst. 1 písm. b) bod i) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, čl. 3 odst. 1 písm. a) a čl. 11 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se stanoví společná pravidla pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a kterým se zrušuje směrnice Rady 96/26/ES, jakož i čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční přepravy zboží ze dne 21. října 2009, vykládány v tom smyslu, že z okolností, že podnik, který získá osvědčení pro silniční dopravu v členském státě Evropské unie podle nařízení (ES) č. 1071/2009 a nařízení (ES) č. 1072/2009 a tedy musí být řádně a trvale usazen v tomto členském státě, nutně vyplývá, že je tím nevyvratitelně prokázáno, že tento podnik má pro určení použitelného systému sociálního zabezpečení své sídlo ve smyslu čl. 13 odst. 1 nařízení (ES) č. 883/2004 v tomto členském státě a že pro orgány členského státu zaměstnání jsou tyto závěry závazné?

Uváděná ustanovení unijního práva

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2004, L 166, s. 1), článek 13;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 ze dne 16. září 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (ES) č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení (Úř. věst. 2009, L 284, s. 1), článek 5;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a zrušuje směrnice Rady 96/26/ES (Úř. věst. 2009, L 300, s. 51), články 3 a 11;

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1072/2009 ze dne 21. října 2009 o společných pravidlech pro přístup na trh mezinárodní silniční nákladní dopravy (Úř. věst. 2009, L 300, s. 72; oprava 2012, L 322, s. 10), článek 4.

Uvedené vnitrostátní předpisy

§ 66 Strafwetboek (trestní zákoník)

§ 235 Sociaal Sanwetboek (trestní zákoník pro oblast sociálního zabezpečení)

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Pan FU je jednatelem společnosti DRV Intertrans BV, která má sídlo v Belgii a je činná v oblasti dopravy. Manželka FU je jednatelkou společnosti Immo-Des BV, která má své sídlo v Belgii a k dispozici má provozní prostory (zahrnující zejména parkoviště, servis, jakož i čerpací zařízení). Pan FU má oficiální bydliště na adrese v Lucembursku, kde má rovněž sídlo dopravní podnik Mic Cargo sarl. Pan FU a jeho manželka krom toho založili na Slovensku společnost Md Intercargo sro, která rovněž působí v odvětví dopravy.
- 2 Z vyšetřování nicméně vyplynulo, že jak lucemburská společnost, tak slovenská společnost jsou ve skutečnosti řízeny z Belgie a že většina přepravních činností je vykonávána v Belgii. Podle Belgische Sociale Inspectie (Belgická inspekce sociálních věcí, dále jen „belgická sociální inspekce“), byla slovenská společnost založena, aby jako subdodavatel společnosti DRV Intertrans BV a lucemburské společnosti MIC Cargo sarl prostřednictvím vyslání pracovníků zajistila levnou pracovní sílu. Podle Sociale Inspectie se však tato činnost týká výlučně belgického trhu, aniž je na Slovensku, který je formálním státem sídla, vykonávána jakákoli relevantní činnost.
- 3 V této souvislosti byli FU a DRV Intertrans BV předvoláni kvůli mimo jiné účasti na podvodu ke Correctionele rechtbank West-Vlaanderen, afdeling Brugge (trestní soud prvního stupně, Západní Flandry, oddělení v Bruggách, Belgie). Za účelem nezaplacení pojistného na sociální zabezpečení Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (Národní úřad sociálního zabezpečení, Belgie) totiž nesprávně uvedli, že dotyční pracovníci byli vysláni do Belgie slovenskou společností, ačkoli tato společnost neměla skutečné sídlo na Slovensku nebo v každém případě nevyvíjela významnou činnost na Slovensku. (§ 66 trestního zákoníku a § 235 Sociaal Sanwetboek).

- 4 V průběhu tohoto trestního řízení belgické orgány požádaly slovenské orgány, aby se zpětnou účinností zrušily osvědčení o vyslání A1, která vydaly. Slovenské orgány tedy prozatímně odňaly všechna potvrzení a uvedly, že tato osvědčení již nejsou závazná, takže belgické trestní řízení může pokračovat a teprve na konci tohoto řízení budou s konečnou platností rozhodnuty o právních předpisech použitelných na dotčené zaměstnance.
- 5 Rozsudkem ze dne 11. února 2021 Hof van Beroep van Antwerpen (correctionele kamer) shledal FU a DRV Intertrans BV (a další) vinnými z podvodu a uložil jim trest zejména z následujících důvodů:
- Vydaná osvědčení o vyslání A 1 slovenské orgány předběžně zrušily a nejsou závazná. Pozastavení platnosti těchto osvědčení znamená, že nemají žádnou důkazní hodnotu, pokud jde o použitelný systém sociálního zabezpečení.
 - Povolení k přepravě Společenství, které nebylo odňato, nemá žádný dopad na použitelný systém sociálního zabezpečení a nevede k tomu, že by Hof musel mít za to, že Md Intercargo sro má v rámci sociálního zabezpečení řádné a trvalé sídlo na Slovensku.
- 6 Pan FU a DRV Intertrans BV podali proti tomuto rozsudku kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu.

Hlavní argumenty účastníků původního řízení

K první otázce

- 7 Pan FU a DRV Intertrans BV tvrdí, že tento rozsudek porušuje článek 5 nařízení č. 987/2009, jelikož v něm bylo nesprávně konstatováno, že osvědčení A1 dotyčných pracovníků jsou pozastavena a nemají již v této formě důkazní hodnotu. Toto ustanovení totiž neumožňuje vystavujícímu členskému státu, v projednávané věci Slovensku, předběžně zrušit nebo pozastavit osvědčení A1 až do ukončení soudního řízení v jiném členském státě. Vystavující členský stát může osvědčení A1 na základě tohoto ustanovení pouze zachovat, zrušit nebo prohlásit za neplatné.

Ke druhé otázce

- 8 Podle FU a společnosti DRV Intertrans BV se v uvedeném rozsudku nesprávně tvrdí, že získání povolení v členském státě na základě nařízení č. 1071/2009 a nařízení č. 1072/2009 neprokazuje, že podnik má v tomto členském státě řádné a trvalé sídlo. Uvedený rozsudek rovněž nezohledňuje nevyvratitelnost tohoto důkazu, jelikož pouze vystavující členský stát je oprávněn sankcionovat případná porušení a odejmout povolení. Kromě toho tento rozsudek neprávem neuznává souvislost mezi tímto důkazem a pojmem „sídlo“ uvedeným v čl. 13 odst. 1 nařízení č. 883/2004, zejména při posouzení sídla zaměstnavatele.

Stručné vylíčení odůvodnění předběžné otázky

K první otázce

- 9 Článek 5 nařízení č. 987/2009 upravuje právní sílu dokumentu a podpůrného dokladu vydaného v jiném členském státě. Podle tohoto ustanovení je takový dokument pro členský stát zaměstnání závazný, pokud jej vystavující členský stát nezrušil nebo prohlásil za neplatný. V případě pochybnosti o platnosti nebo správnosti dokumentu zašle členský stát zaměstnání vykonávajícímu členskému státu nezbytné vyjasnění nebo případně zrušení tohoto dokumentu. V případě potřeby ověřuje vystavující členský stát důvody vydání a případně dokument zruší.
- 10 Z judikatury Soudního dvora zejména vyplývá, že osvědčení A1 zavádí domněnku řádné účasti v systému sociálního zabezpečení vystavujícího členského státu (rozsudek ze dne 26. ledna 2006, Herbosch Kiernv, C-2/05, EU:C:2006:69). Toto osvědčení je v zásadě závazné pro soud členského státu zaměstnání, přičemž tento soud není příslušný k přezkumu platnosti uvedeného osvědčení [rozsudky ze dne 10. února 2000, Fitwilliam Executive Search Ltd, C-202/97, EU:C:2000:75; ze dne 27. dubna 2017, A-Rosa Flussschiff GmbH, (C-620/15), EU:C:2017:309, a ze dne 6. února 2018, Altun (C-359/16, EU:C:2018:63)].
- 11 Vyvstává tedy rovněž otázka, zda tato domněnka správnosti a závaznosti takového osvědčení již neplatí, pokud vydávající členský stát předběžně zruší dotčená osvědčení A1 v návaznosti na žádost o zrušení, jak je tomu v projednávané věci a v tomto ohledu uvede, že tato osvědčení již nejsou závazná, takže trestní řízení může pokračovat v [členském státě zaměstnání] a konečné rozhodnutí je přijato teprve po definitivním ukončení tohoto trestního řízení. V případě záporné odpovědi vyvstává otázka, zda členský stát zaměstnání může ve světle judikatury Soudního dvora nezohlednit dotčená osvědčení z důvodu podvodu.
- 12 Předkládající soud má za to, že pro účely rozhodnutí, které má být vydáno, je nezbytný výklad výše uvedeného ustanovení unijního práva.

Ke druhé otázce

- 13 Podle čl. 13 odst. 1 písm. b) bodu i) nařízení č. 883/2004 podléhá zaměstnanec zaměstnaný podnikem nebo zaměstnavatelem, který vykonává závislou činnost ve více členských státech a nevykonává podstatnou část své činnosti v členském státě bydliště, právním předpisům členského státu, ve kterém má podnik nebo zaměstnavatel sídlo nebo sídlo. Podle čl. 3 odst. 1 písm. a) a čl. 11 odst. 1 nařízení č. 1071/2009 musí mít dopravní podnik řádné a trvalé sídlo v členském státě za účelem získání povolení k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě. V souladu s čl. 4 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1072/2009 vydá členský stát licenci Společenství provozovateli silniční přepravy zboží pro cizí potřebu, který je usazen v tomto členském státě v souladu s právními předpisy Společenství a vnitrostátními právními předpisy tohoto členského státu.

- 14 Vychází tedy rovněž otázka, zda ze skutečnosti, že podnik má povolení v členském státě na základě nařízení č. 1071/2009, jakož i nařízení č. 1072/2009, a musí mít v důsledku toho řádné a trvalé sídlo v tomto členském státě, nesporně vyplývá, že se v případě dotčeného podniku rovněž v oblasti sociálního zabezpečení vychází z toho, že ve smyslu článku 13 nařízení č. 883/2004, který umožňuje určit použitelný systém sociálního zabezpečení, má tento podnik sídlo v tomto členském státě, a zda je to pro členský stát zaměstnání závazné.
- 15 Předkládající soud má za to, že výklad uplatňovaných ustanovení unijního práva je nezbytný pro rozhodnutí, které má vydat.

PRACOVNÍ DOKUMENT